

Kort-door-de-bocht grammatica: Speciaal voor u!

Hierbij een hele korte uitleg over het gebruik van Griekse grammatica en deze woordenlijst van Christos Vertaling. Het is zéér minimaal en als u zich inzet, zult u het snappen en dus zelf ook stukjes vertalen. Het is niet zo moeilijk, want ik heb het ook geleerd.

1. Korte uitleg WOORDENLIJST

In het kort leg ik uit hoe deze woordenlijst werkt. Iedere vorm van ieder woord zoals die in de Textus Receptus 1984 (de gebruikte Griekse grondtekst) voorkomt, staat in deze woordenlijst. Er is dus geen voorkennis of zogenaamde Strong-nummering nodig om alles over een woord te weten te komen, want alle informatie die ik gevonden heb, heb ik aan ieder woord toegevoegd.

Laten we eens kijken naar een vervoeging van “agapa-oo”, namelijk: agapij-thijs-etai = hij/zij zal geliefd zijn

ἀγαπηθήσεται agapijthijsetai; (die) zal geliefd zijn / (die) zal bemint worden
< komt van: ἀγαπάω (werkwoord, Ind. futurum. pas. 3p. enk.) 1
Joh. 14:21

De eerste dikgedrukte letters geven het Griekse woord aan. Dit kunt u vanuit de grondtekst in de werkbestanden zo kopiëren naar de zoekfunctie van de PDF-lezer waarmee u deze woordenlijst leest. Of u zoekt het handmatig op. Daarnaast heb ik de uitspraak met “latijnse letter” uitgeschreven. U kunt dus ook proberen op die manier het woord te vinden. U kunt ook uw toetsenbord van uw computer instellen op Hellenistisch of Oud Grieks, maar dat is dan oefenen.

Na de punt-komma staat de betekenis van het woord, met deze vervoegingen. Soms kan het ook met een tweede of derde betekenis vertaald worden, dan staat er een / in deze woordenlijst. In dit geval dus twee betekenissen, maar in de woordenboeken vind u er nog véél meer. Ik heb steeds gezocht naar een zo'n breed mogelijk bruikbare betekenis.

Daaronder staat < wat betekent dat iets “minder dan” is, of eruit voortkomt. Het Griekse ἀγαπηθήσεται komt voort uit of is een vervoeging uit ἀγαπάω. Dat tweede woord heet het “grondwoord”. Als u de woorden wil opzoeken in normale woordenboeken of computerprogramma's, dan heeft u het grondwoord nodig.

Tussen haakjes staat het woord, in dit geval ἀγαπηθήσεται, gedetermineerd. Dat wil zeggen: alle vastgestelde kenmerken van een woord.

Als het woord een werkwoord is, dan ziet u tussen haakjes:

- “werkwoord”, zo weet u dat het om een werkwoord gaat;
- Ind. = indicatief, als dat er staat, dan gaat het iets over de tijd (verleden, heden, toekomst) zeggen;
- een tijd: dit leg ik straks uit bij 1.A. *Griekse tijden* uit. In bovenstaand voorbeeld staat “futurum” (toekomst);
- een vorm: dit leg ik straks uit bij 1.B. *Griekse vormen*. In bovenstaand voorbeeld: “passief”;
- persoon en aantal. In bovenstaand voorbeeld: 3p. = derde persoons, enk. = enkelvoud. Over dit laatste kort:

1p. enk.	eerste persoon, enkelvoud	<i>ik</i>
2p. enk.	tweede persoon, enkelvoud	<i>jij / u</i>
3p. enk.	derde persoon, enkelvoud	<i>hij / zij /</i> onpersoonlijk: <i>die / het / er</i>
1p. mv.	eerste persoon, meervoud	<i>wij</i>
2p. mv.	tweede persoon, meervoud	<i>jullie / u</i>
3p. mv.	derde persoon, meervoud	<i>zij</i>

Ja, inderdaad. Ik ga er vanuit dat u weinig informatie over grammatica heeft, net zoals ik toen ik er aan begon.

Achter datgene tussen haakjes staat een getal. Bij dit voorbeeld een “1”. Dit getal was mijn controle-getal – en nu die van u – om te zien of er geen telfout in de woordenlijst staat. Eronder staan namelijk de bijbel-versregels vermeld waar dit ene woord precies zo op die manier voorkomt.

Niet belangrijk: Voor mensen die weten wat Strong-nummering en wat concordanties zijn, die zullen dit fantastisch en beter vinden, maar dan moet u steeds alle woorden met zelfde grondwoord onderzoeken... Dan weet u precies waar dat zelfde soort woord in het NT gebruikt wordt.

Het eerdere controle-getal geeft aan in hoeveel versregels dit specifieke woord voorkomt. Is dit getal te hoger of lager dan het aantal vermeldde versregels, dan heb ik of het computer-programma ergens een fout. Dat is geen probleem, maar dan weet u extra alert dient te zijn. (Als u deze aantekeningen dan als concordantie wil gebruiken, moet u als het getal afwijkt, zelf alle verwijzingen nalopen, als u dat zou willen. Maar het vertalen is dat niet zo heel belangrijk.) Die tekstverwijzingen gebruikte ik altijd om zeker te zijn dat ik precies het juiste woord te pakken had in mijn lijst. De lijst gebruikte ik telkens om terug te kijken en om steeds zoveel mogelijk dezelfde betekenis te gebruiken. Dat is niet makkelijk en vraagt administratie, maar het resultaat is betrouwbaar en bruikbaar voor verder onderzoek.

Tot zover de uitleg van het gebruik van de woordenlijst. U kunt deze naar hartenlust gebruiken. Dan ga ik u nu een aantal noodzakelijke grammaticale termen uitleggen. Lees ze rustig door, maak eigen notities met pen en papier, en oefen er eens mee. De onderstaande termen worden ook gebruikt bij normale academische hulpprogramma's en boeken.

1.A. GRIEKSE TIJDEN

Bij een werkwoord, zoals hier, staan de tijden (of het verleden, heden of toekomst is). Kijk even zonder in paniek te raken naar het onderstaande:

Verleden	Imperfectum = Verleden, tijd maar niet specifiek	<i>Hij deed</i>	<i>Hij verraste</i>
	Aorist = Verleden tijd, maar op specifiek moment	<i>Hij deed toen</i>	<i>Hij verraste toen</i>
	Plusquamperfectum = Voltooid verleden tijd	<i>Hij <u>had</u> gedaan</i>	<i>Hij <u>had</u> verrast</i>
Heden	Presens = Tegenwoordige tijd	<i>Hij doet</i>	<i>Hij verrast</i>
	Perfectum = Voltooid tegenwoordige tijd	<i>Hij <u>heeft</u> gedaan</i>	<i>Hij <u>heeft</u> verrast</i>
Toekomst	Futurum = Toekomstige tijd	<i>Hij zal doen</i>	<i>Hij zal verrassen</i>

Verschil tussen *imperfectum en aorist*

Het Grieks kent naast de tijden die wij kennen, ook nog een bijzonderheid: de aorist. Er is veel over de aorist te schrijven, maar dat doen ik nu niet. Let op: als het een indicatief werkwoord is (dan staat er “Ind.” bij de determinatie-kenmerken) wil dat zeggen: het is een verleden tijd, maar dan niet zo maar, maar specifiek. Het imperfectum is ook een verleden tijd, maar niet specifiek. Bijvoorbeeld:

Imperfectum: **Keest** verraste **Dineke** (let ook alvast op de kleurtjes!)

We weten aan de hand van dit zinnetje niet precies of Kees nu Dineke eindeloos verrast heeft, of alleen op een bepaald moment. Vaak staat er wel meer in en om de zin, maar het werkwoord beschrijft “verrassen” in het verleden. Bij een aorist gaat het om een bepaald moment. Dat moment wordt vaak in de zin zelf of rondom de zin verder verklaard:

Aorist: **Keest** verraste **Dineke** toen met mooie bloemen van Dirk

De aorist-vorm wijst erop dat Dineke niet blijvend verrast was, maar alleen verrast op een bepaald moment of een bepaalde reden (namelijk door de bloemen van Dirk). Het is niet gebruikelijk, maar ik kies ervoor om deze verledentijds-aorist met “toen” erbij te vertalen, zodat de Nederlandstalige lezer een duidelijk onderscheid in het imperfectum en de aorist zou kunnen zien. Beiden, het ind. imperfectum en de ind. aorist zijn verleden tijd, alleen de aorist is specifiek.

Kort door de bocht met het *imperatief en participium en conjunctief en optatief*

Let op: Er kan bij de determinatie ook staan: imperatief of part. of conj. of opt. in plaats van “Ind.”. Ook daar is heel veel over te schrijven, maar laten we het voor nu praktisch houden. Dit is een simpele uitleg die u nu nodig heeft en laat u niet door hooggeleerden in paniek of verwarring brengen. Volg voor nu eenvoudig het volgende:

Imperatief (bevelende wijs)	Is een bevel of opdracht: <i>Doe! Verras!</i> Ik wil graag dat de Nederlandse lezer de Griekse imperatief kan herkennen, dus zet ik standaard een uitroepteken als in een zin of zinsdeel een imperatief is.
Participium (deelwoord)	Is een combinatie van een werkwoord en een bijvoeglijk naamwoord. Een bijvoeglijk naamwoord (adjectief) zegt iets over een voorwerp (substantief). Bijvoorbeeld: mooie bloemen. Het “mooie” is het bijvoeglijk naamwoord (adjectief) dat iets zegt over het voorwerp “bloemen”. Nu kan ook een werkwoord gebruikt worden als adjectief. Het wordt dan deels werkwoord en deels adjectief: een deelwoord. Dat deelwoord vertaald u zo: Kees die verrast / Kees [is] verrassend zonder Kees, dus zelfstandig: <i>die verrast / verrasser</i>
Conjunctief (overleggende wijs) <i>Engels: subjunctive</i>	Over de “wijzen” of “modi” gaan we nu niet teveel in. Dat is te ingewikkeld. Als u een werkwoord in de conjunctief ziet, is het beste om in nu de volgende drie regels aan te houden: In de betekenis van een conj. heb ik “Laten” gezet. Haal dit weg. Let nu goed op! Als er in dezelfde zin als het conj. ook een <i>ἄν</i> (= an-partikel) staat, vertaal het werkwoord dan als een toekomstige tijd, dus met: zal/zullen. Staat er in de zin met het conj. ook een <i>ἴνα</i> – vaak aan het begin van de zin – vertaal dan <i>ἴνα</i> met “indien” en het werkwoord met zou/zouden. Met deze informatie redt u zich prima.
Optatief (wensende wijs)	Zinnen waarin een wens uitgesproken wordt, bevatten een werkwoord in de optatief. Maak u zich geen zorgen! De optatief komt erg weinig voor in de teksten van het Nieuwe Testament. Niet genoeg om daar echt zorgen om te maken. Er is veel over te schrijven, maar hou voorlopig de volgende regel aan en laat u door niemand van de wijs brengen: Haal de “hopelijk” weg die ik bij iedere betekenis van een werkwoord in opt. gezet heb.

Nu kan het zijn dat er bij deze bovenste vier termen: imperatief, participium (part.), conjunctief (conj.) en optatief (opt.) staat dat het om een aorist (aor.) gaat. Net zoals eerder bij de aorist, wijst de aorist op het specifieke. De boven genoemde termen hebben geen verleden tijd, tegenwoordige tijd en toekomstige tijd, maar om te wijzen op het “specifieke” vertaal ik die bij de werkbestanden (woord-voor-woord) met “nu” voor het werkwoord. Aan de hand van de rest van de zin, is soms te achterhalen of het een verleden, heden of toekomst is.

Let op: in het geval van de profetie van de Onthulling van Joannes of Openbaring van Johannes moet u extra goed opletten als een werkwoord een participium (part.) is. De profeet gebruikt verleden, heden en toekomstige tijden door elkaar, zodat u de verhaallijnen kunt herschikken en door logisch nadenken het verhaal kunt ordenen. Dit, met de Dag van de Meester als middelpunt.

In het geval van het participium (part.) is er geen “tijd” (net als bij het imperatief, conjunctief en de optatief!) die u moet proberen af te leiden uit de rest van de zin. Het beste is om het participium in de profetie zoveel mogelijk als een Nederlands onvoltooid deelwoord te vertalen, dus met *-nd*, als: *doend verrassend*

1.B. GRIEKSE VORMEN

...of een woord *actief of passief* is:

Actief betekend: Het onderwerp doet dat wat het werkwoord (of gezegde) zegt.

Bijvoorbeeld: **Kees** verrast **Dineke** (*let ook alvast op de kleurtjes!*)
Kust is actief, want Kees (als **onderwerp**) doet het *kussen* (als werkwoord/gezegde).

Passief betekend: Het **onderwerp** ondergaat dat wat *werkwoord* (of gezegde) zegt. (Niet belangrijk: Het *werkwoord* wordt dan gedaan door het **meewerkend voorwerp**).

Bijvoorbeeld: **Kees** wordt verrast **door Dineke**
Wordt verrast is passief. In het Nederlands moeten we een Grieks passief werkwoord vertalen met “worden” erbij. Maar in het Grieks doet men gewoon de achterkant van het woord (de uitgang) anders. Nu hoeft dat met deze woordenlijst niet allemaal geleerd te worden, maar het is goed als u dit weet. Dus *wordt verrast* zou in het Grieks één woord zijn, maar met een passieve uitgang.

Verder bestaan er nog deponente en mediale vormen, maar om daar in deze uitleg op in te gaan, maar het onnodig ingewikkeld. Laat ik het zo schrijven: **deponent = actief, maar met een andere betekenis dan normaal** en te herkennen aan een “passieve uitgang” (achterkant van het woord is als een passief werkwoord). Of iets deponent of passief is: Een passief werkwoord heeft nooit een **lijdend voorwerp** bij zich (dat is die/dat gene – een **tweede partij** - dat de handeling ondergaat). Een **mediaal** werkwoord wil zeggen dat het een sterke betrekking op het **onderwerp** heeft, gebruikt met woorden als “zich” en/of “zelf” (wederkerend) of het **onderwerp** het bewuster of met grotere inzet doet. Ik geef hier een bruikbare en beknopte omschrijving, omdat tijd kostbaar is. (Mocht u desondanks dat gegeven toch uzelf verder willen inlezen, zoek dan naar de kosteloze lesboeken van (Nea) Thalassa en het grammatica-boek). Mocht u het Engels goed machtig zijn, dan is Classical Greek (A New Grammar) van Juan Coderch een aanrader.

Goed. Dan is nu het leukste aan de beurt: de Griekse naamvallen.

2. NAAMVALLEN EN ZINSBOUW

Met deze informatie kunt u zelf na een versregel woord-voor-woord vertaald te hebben, beginnen een Griekse zin bouwen. Of u kunt in ieder geval, tezamen met de grondtekst, mijn werk of het werk van traditionele vertalers nakijken.

Dan ga ik u nu iets uitleggen, dat normaal pas in het tweede leerjaar gymnasium aan u wordt verteld, mits u na een jaar Latijn nog Grieks wil gaan doen. Dit wordt dus niet in lesboeken of grammatica-boeken Grieks uitgelegd. Het kan geen kwaad dit met anderen te delen. Raak niet in paniek, want als u vijf kleurtjes kunt onthouden, dan snapt u dit ook.

Het Grieks kent vijf naamvallen:

- **Nominatief** (nominativus)
- **Accusatief** (accusativus)
- **Genitief** (genitivus)
- **Datief** (dativus)
- **Vocatief** (vocativus)

Goed om te weten is dat de naamvallen per land in een andere volgorde staan. De Vlaamse mevrouw Steylemans overtuigde mij ervan dat de Vlaamse volgorde de meest logische is en dat zult u zelfs straks ook zien. Tezamen met deze uitleg maken jullie kennis met: “de kleurtjes van mevrouw Steylemans”.

Laat ik een voorbeeldzin nemen die al een beetje bekend is:

Hé Jeroen, **Keest** verrast **Dineke** met mooie bloemen van Dirk *let nu goed op de kleurtjes!*

Om te starten met het bouwen van een Griekse zin, zoek eerst bij een zinsdeel het *werkwoord/gezegde*.

In dit geval: *verrast* Maar dan weten we niet wie, wat, waar of hoe verrast. Dit is geen zin.

2.A. NOMINATIEF

Dat werkwoord heeft tenminste één extra bouwsteen nodig: een **onderwerp**. Het **onderwerp** is altijd in de **nominatief**. De **nominatief** noemt die of dat waarover het *werkwoord/gezegde* iets verteld.

Bijvoorbeeld: **Keest** verrast *(We komen straks op dit voorbeeld terug.)*

2.A.I. GEEN NOMINATIEF

Soms is er geen nominatief in het zinsdeel te vinden (!). Dan is het onderwerp als het ware verborgen in het werkwoord. De uitgang van het werkwoord dat aan de stam van het woord vast zit. Dankzij deze woordenlijst hoeft u niet alle Griekse uitgangen te leren en wees daar maar blij om. Ik heb dat in grote lijnen wel gedaan...
Laten we toch even kijken naar ons oude voorbeeld en lees mee zonder in paniek te raken:

ἀγαπη-θήσ-εται (die) zal geliefd zijn / (die) zal bemint worden

ἀγαπη (uitspraak: agapij *of* agapèh) is de stam. Daaraan zit **θήσ** (thijs) dat verteld in deze situatie om een toekomstige tijd gaat. en tot slot **εται** is een uitgang van: passieve, derde persoon, enkelvoud. V oor deze uitleg is alleen derde persoon enkelvoud belangrijk.

In de door mij bijgeschreven betekenis staat er “(die)”. Dat heb ik zo gedaan, omdat ik erg gemakzuchtig ben ingesteld en geen zin had om hij/zij/het/er te schrijven. Aan de andere kant is het natuurlijk modern en genderneutraal. Daarom gebruik ik ook graag “die” in de definitieve vertaling als niet duidelijk wordt door de tekst of het specifiek om een man of vrouw gaat.

Stel dat alleen dit woord als zinsdeel zou staan. Dus zonder nominatief. Theoretisch kan dat. Dan vertalen we dat met:

Die zal geliefd zijn. In geval van Kees, dan: *Hij zal geliefd zijn.* Of Dineke: *Zij zal geliefd zijn.*

2.A.II. TWEE NOMINATIEVEN

Het komt ook voor dat een zin twee nominatieven kan hebben. In feite zeggen beiden dat ze beiden dezelfde partij in de zin zijn. Die is dat.

In grammaticaal-jargon zeggen we:

De ene is dan het onderwerp en de andere is het naamwoordelijk deel van het gezegde. En die twee verbinden we met een koppelwerkwoord. Dat zit zo:

De naamval legt de functie van het woord in de zin uit. In dit geval het onderwerp. Nu blijkt er een tweede nominatief te zijn. Dat geeft informatie over het andere nominatief of andersom. Ze zijn beide gelijk in functie in de zin. Ze zijn beide als het ware het onderwerp.

Bijvoorbeeld, als er in het Grieks zou staan:

Bloemen mooi.

Als dit een volwaardige Nederlandse zin had moeten zijn, zouden we er een koppelwerkwoord tussen zetten: is/zijn.

Bijvoorbeeld: **Bloemen [zijn] mooi.**

Vaak is het Griekse koppelwerkwoord ἐστὶ / ἐστίν (is) of εἶσι / εἶσιν (zijn) in de zin te vinden. Dan schuift u die tussen beide. Mocht die er niet zijn, dan kunt u het koppelwerkwoord (is/zijn) er aan toevoegen. Ik had zelf de regel bij het letterlijk vertalen om alle toevoegingen in het werkbestand (woord-voor-woord) tussen [hoekige haakjes] te schrijven, om die later in de definitieve tekst schuingedrukt weer te geven. Hoe u dat doet, kunt u zelf bepalen, maar voor mij en voor u is dat een betrouwbare werkwijze.

Let op: als er andere zaken in dezelfde naamval – in ons geval het zelfde kleurtje – bij elkaar staan, dan hoort dat bij elkaar. Bij een onderwerp of voorwerp kan een lidwoord en ook een bijvoeglijke bepaling staan. Als het lidwoord en de bijvoeglijke bepaling iets zeggen over het onderwerp of voorwerp, dan is het in dezelfde naamval.

Als woorden zonder andere woorden in dezelfde naamval staan, dan noemt men dat: zelfstandig.

2.A.III. ENKELVOUDIG WERKWOORD WORDT MEERVOUD DOOR ONZIJDIG MEERVOUD

Een lastige maar vaak voorkomende regel, ook in de Griekse teksten van het Nieuwe Testament en de LXX is:

Als een **onderwerp** onzijdig meervoud is en het *werkwoord* vaak in enkelvoud. In dat geval vertaald u het *werkwoord* zoals het onzijdig meervoudige **onderwerp**, dus: meervoud.

Bijvoorbeeld: ἀγαπη-θήσ-εται (die) zal geliefd zijn + ταῦτα deze (dingen) = onzijdig meervoud

In het Nederlands vertalen we: **Deze dingen zullen geliefd zijn.**

2.B. ACCUSATIEF

Laten we terugkomen op het eerdere voorbeeld van een *werkwoord* met een **nominatief**.

Bijvoorbeeld: **Keest** *verrast*

We hebben nu een zin, maar onze nieuwsgierigheid vraagt wie Kees aan het “verrassen” is.

Daar is het **lijdend voorwerp** voor nodig. In het Grieks wordt daar de **accusatief** voor gebruikt. Deze (in België) tweede naamval is de tweede partij in een zin, in dit geval Dineke:

Bijvoorbeeld: **Keest** *verrast* **Dineke**

2.C. GENITIEF

De **genitief** geeft de gene aan van wie iets is. Het drukt de bezitter uit van het voorgaande woord. In de praktijk drukt het meer uit, maar dat zult u vanzelf ondervinden bij het vertalen of het nakijken van vertalingen op basis van een Griekse grondtekst. Wat u moet weten, is dat woorden in de genitief worden vertaald met “van” ervoor.

Bijvoorbeeld: bloemen **van Dirk**

Let op: in het geval dat er een voorzetsel voor een (woord dat in de) genitief staat, dan wordt het “van” vervangen door het voorzetsel. Het voorzetsel heeft een speciale betekenis, doordat het voor een genitief staat. Dit noemt men prepositie. In woordenboeken en literatuur schrijft men: gen+. Daarmee geeft men aan dat een woord onder invloed staat van een genitief erna.

2.D. DATIEF

Kijkend naar onze voorbeeldzin: **Keest** *verrast* **Dineke** **met mooie bloemen**

Datgene waarmee Kees nu Dineke verrast, door bloemen (meewerkend voorwerp).

De datief beschrijft meestal het meewerkend voorwerp, dat is of iets: aan/voor of met/door dat in de datief is. Bij de betekenissen in deze woordenlijst die in datief zijn, zult u ook telkens “aan/voor/met/door” zien staan.

De persoonlijk naamwoorden in datief vertaal ik alleen met (aan/voor) en dan hoofdzakelijk “(aan)”

Let op: Net als bij de genitief, is het bij de datief ook zo, dat in het geval van dat er een voorzetsel voor een (woord dat in de) datief staat, het datief niet vertaald wordt met (aan/voor/met/door), maar met het betreffende voorzetsel. De betekenis van een voorzetsel is onder invloed van de naamval waar het voorgezet is, net zoals bij de genitief. De prepositie bij datief wordt beschreven als: +dat.

2.E. VOCATIEF

Een vocatief is een naamval die gebruikt wordt als iemand aangesproken wordt.

In ons eerdere voorbeeld hadden we: **Jeroen**. Aan hem werd medegedeeld dat Kees aan Dineke de mooie bloemen van Dirk gaf en daarmee verraste. In dit geval wordt Jeroen aangesproken, dus zou hij in het Grieks in de vocatieve naamval geschreven worden.

Laten we tot slot nog eens naar de eerdere voorbeeldzin kijken:

uitroep	aanspreken vocatief	onderwerp nominatief	werkwoord	lijdend voorwerp accusatief	meewerkend voorwerp datief	bezitter genitief
Hé	Jeroen ,	Keest	<i>verrast</i>	Dineke	met mooie bloemen	van Dirk

In het geval van een passief werkwoord, zal het er als volgt uit kunnen zien:

uitroep	aanspreken vocatief	onderwerp nominatief	werkwoord	datief	datief	bezitter genitief
Hé	Jeroen ,	Keest	<i>wordt verrast</i>	door Dineke	met mooie bloemen	van Dirk

Nogmaals: Bij een Grieks actief werkwoord doet de nominatief wat het werkwoord beschrijft.

Bij een passief werkwoord ondergaat de nominatief wat het werkwoord beschrijft, maar gedaan door de datief.

Tot zover de kort-door-de-bocht grammatica om zelf de woordenlijst en werkbestanden (woord-voor-woord) te gebruiken en verder te ontdekken.

EULOGIE

Kijk vooral eens naar de werkbestanden (woord-voor-woord) en leg deze korte uitleggingen er naast. In het begin lijkt het allemaal veel informatie en moeilijk, maar het is zonder vooropleiding of eerdere school te leren (als u dit kunt lezen, dan heeft u genoeg school gehad).

Wel raadt ik aan dat u een paar half uurtjes per dag reserveert om het Griekse alfabet te leren. Als u s'ochtends, s'middags en s'avond ieder een half uurtje neemt, dan kunt u met zelf-overhoren, het makkelijk binnen twee tot vier dagen leren. Sommigen leren het in één dag! Daarna is het net als fietsen. Door het een beetje gaat gebruiken, wordt u er snel handiger mee.

In de woordenlijst heb ik ook de uitspraak vermeld, wat voor u het zoeken in dit bestand ook makkelijker maakt. En door het alfabet te kennen, zoekt het ook makkelijker in papieren en gescande woordenboeken, maar ook bij het gebruik van digitale hulpprogramma's. Gebruik nooit meer "christelijk" woordenboekjes, Strong-nummering of (incomplete) concordantie ;-)

Als een betekenis in deze woordenlijst ontbreekt, doe dan het volgende: Als u internet heeft, download Diogenes. Na installatie, starten, geen database ofzo nodig, maar ga naar de Lexicon. Selecteer in het bovenmenu de Inflexicon. Kopieer het Griekse woord in die vorm in de inflexicon. Dan krijgt u alle mogelijke grondwoorden en bijbehorende determinaties te zien. Controleer of de determinatie in deze woordenlijst juist is. Zo ja. Goed zo.

Ga dan van Inflexicon naar Lexicon en kopieer daar het grondwoord in. U krijgt dan de betekenissen zoals die staat in het academische woordenboek *Greek English Lexicon van Liddel, Scott and Jones*. Eventueel kunt u met het zelfde programma ook Latijnse woorden opzoeken. Met het grondwoord raadt ik u aan om tenminste nog één ander woordenboek, bijvoorbeeld die van Muller 1933 of van Montijn-Koster te raadplegen, zie en download die van Delpher.nl of Archive.org.

Schrijf alles op wat belangrijk is. Het is onmogelijk om alles te onthouden.

Noteer ook het bijbelboek, hoofdstuk en bijbel-versnummer waar u het citaat gevonden heeft.

Mocht u achteraf een fout gemaakt blijken te hebben, dan kunt u het terug vinden.

Als u iets gaat veranderen of corrigeren, haal het oude dan niet weg!

In tekstverwerkingsprogramma's kunt u tekst ~~doorhalen~~ of ~~doorstrepen~~. U kunt dan terugzien waarom u iets gedaan heeft, zoals u het uiteindelijk gedaan heeft. Soms blijkt iets onterecht gecorrigeerd en is het veel werk het oude weer op te zoeken. Dit zijn woorden van ervaring...

In het begin lijkt het moeilijk, maar u gaat er veel plezier in deze "donkere" dagen aan beleven.

Het is u gegunt dit nu gelezen te hebben. Nu, doe er uw voordeel mee en laat u nooit afleiden.

– een hartelijke groet van Vertaler Vincent